

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 122/2020
24.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Тадић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије – Министарство правде – Државно правобранилаштво, коју заступа Државно правобранилаштво у Београду и ББ – одговорног лица државног правобраниоца у Државном правобранилаштву у Београду, ради накнаде штете због дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2587/19 од 18.07.2019. године, у седници већа одржаној 24.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда Новом Саду Гж 2587/19 од 18.07.2019. године.

Образложење

Делимичном пресудом Вишег суда у Сомбору П 97/18 од 21.03.2019. године, тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд утврди да су тужена Република Србија – Министарство правде – Државно правобранилаштво и тужена ББ дискриминаторски поступили према тужиоцу као жртви тешке повреде људских права, је одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2587/19 од 18.07.2019. године жалба тужиоца је одбијена и делимична пресуда Вишег суда у Сомбору П 97/18 од 21.03.2019. године је потврђена.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 - у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Наводи ревизије којима се указује на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП немају значаја, јер се сходно члану 407. став 1. тачка 2. ЗПП ревизија не може изјавити због означене битне повреде одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Вишег суда у Новом Саду Рех-63/10 од 09.02.2011. године ВВ, отац тужиоца, рехабилитован је и поништено је решење Народног одбора 2. Града Београда ./10. Споразумом о рехабилитационом обештећењу између парничних странака, тужиоцу је на основу рехабилитационог обештећења (накнада нематеријалне штете за душевне болове које је трпео због лишења слободе оца) исплаћен износ од 80.000,00 динара, а тужилац се одрекао права да по овом основу потражује већи износ те је констатовано да је спорни однос закључењем споразума у потпуности регулисан. Након тога, тужилац је покренуо спор пред Вишим судом у Новом Саду ради накнаде нематеријалне штете по основу рехабилитације оца (рехабилитационо обештећење) против тужене Републике Србије – Министарства правде и државне управе, а пресудом од 13.11.2013. године тужбени захтев тужиоца за исплату износа од 45.703.200,00 динара на име рехабилитационог обештећења је одбијен као неоснован а тужилац обавезан да туженој накнади трошкове спора у износу од 45.000,00 динара.

Постављеним тужбеним захтевом тужилац је тражио да се утврди дискриминаторско понашања тужених према тужиоцу, као подносиоцу тужбе за накнаду рехабилитационе штете, у односу на друге подносиоце исте тужбе у истим поступцима, обавезивањем тужиоца на плаћање трошкова поступка на име одговора на тужбу у износу од 45.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиоца као неоснован, јер се радње које је тужилац означио као дискриминаторско понашање не могу квалификовати као дискриминација и дискриминаторско понашање, у смислу члана 2. Закона о забрани дискриминације.

Појам дискриминације и дискриминаторског поступања садржан је у члану 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације, који под наведеним појмовима подразумева свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давања првенства) у односу на лица или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиских лица, на отворен или прикривен начин, која се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном индентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетеским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланство у политичким, синдикалним или другим организацијама и у другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Као облици дискриминације предвиђени су непосредна и посредна дискриминација, повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње и узнемиравање и понижавајући поступање (члан 5.) док су посебни случајеви дискриминације прописани одредбом члана 15. којим је регулисано да свако има право

на једнак приступ и једнаку заштиту својих права пред судовима и органима јавне власти.

Правилно су нижестепени судови применили наведене законске одредбе као и одредбу члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, јер је од стране Државног правобранилаштва као и ББ као одговорног лица у Државном правобранилаштву, поступљено на једнак начин према свим лицима која су поднела тужбу ради рехабилитационог обештећења. Околност да ли ће неко лице у поступку бити обавезано на плаћање трошкова поступка искључиво зависи од тога да ли је лице успело у спору или не, применом одредби Закона о парничном поступку о накнади трошкова. У конкретном случају тужилац је у спору за рехабилитационо обештећење одбијен, па како је изгубио спор, обавезан је да туженој надокнади трошкове поступка (састав одговора на жалбу). Радња тужених, у виду истицања захтева за накнаду трошкова поступка, не представља акт дискриминације нити тужиоца ставља у дискриминушући положај у односу на друга лица која су такође покренула поступак за рехабилитационо обештећење, а околност да су другим лицима у поступку чији су захтеви усвојени, досуђени трошкови поступка, не ставља тужиоца на повољнији положај у односу на њих, обзиром да је радња тужених, у виду постављеног захтева за накнаду трошкова, у складу са одредбама ЗПП и које је Државни правобранилац, као законски заступник Републике Србије, у обавези да истакне у сваком поступку.

Поступање Државног правобранилаштва као и заступника Државног правобраниоца, у ситуацији када је тужилац изгубио спор и обавезан на плаћање трошкова поступка, не представља акт дискриминације.

Тужиоцу је омогућено учешће у парничном поступку и доказивање чињеница на којима је засновао свој тужбени захтев, а омогућено му је и право на правни лек-жалбу, поводом које је одлучивао надлежни другостепени суд. Неуспех тужиоца у конкретном спору, односно обавезивање тужиоца на исплату трошкова парничног поступка, не представља дискриминацију, нити повреду права тужиоца на једнаку заштиту права, посебно што тужилац није доказао да му је дискриминација на коју се позива, учињена због личног својства, што је битан услов да би се могло говорити о другачијем поступању према једном лицу у односу на друга лица.

Стога, неосновани су ревизијски наводи тужиоца да је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права.

Суд је приликом одлучивања ценио и остале наводе ревизије, али их није посебно образложио обзиром да нису од утицаја на другачију одлуку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић